HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כי זכי להו רחמנא. לפיכך למלוח קרבנם מצא הקדש ליפרעמ הוא דזכי להו משום דלית להו לפיכך כלומר שסס נתנו הפקליס בפיפסס שמהן נקנה המלח מצל כהניס שלין מייניו לנקוט לה לפני מינוטין מנחה: **מדמי.** לר' מלעזר בן שמוע בעינן חדמי: **הכא נמי כחדמי.** שעדיין לה נשתמש בהן מרוזה: **עיזה.** עז של בהול ונותנין עליו להכנידו: **עיזה דקוקיפא.** קוקיקפא נפר גדול מלא ימיזות: **דדייני** [1] **דיינא.** שנותנין לותו על התנוזה וקונרין בו שוריס ומוכרין לותו ולידוסת התנוזה: **מאי קרא.** מוריגיס לנוכך דיפה לכתיב מורג וכתיב מלוס: **תרוץ.** יפה [2] ומלמיד: **מתני' מנחת כהנים** [3] **כשרה.** שהרי כולו כלול בכמותו: **ר' יהודה אומר.** פס נתערב הקומץ בפנחת נפקיס [4] ומנחת כהן מפיס פסולה לפי שהקומץ למנחת נדבת ישראל בלילתו עבה לוג לעשרון ומנחת כהן מפיס ומנחת נפקיס בלילתו רכה שלשה לוגין לעשרון לכתיב בפנחת נפקיס [5] בלול ברציעית הסין שמן [6] וליף מדיפין מיפה שלשה לוגין לעשרון בפ' התכלת (לקמן נפ.): **וזן בולעות זו מזו.** הקומץ בולע מפנחת נפקיס והוה ליה ריבה שמנה ומנחת נפקיס נמי פסולה דהוה ליה מיפר שמנה. והאי דקתני פסולה ולה קתני פסולות משום דכולה מתניתין בלישה לחדא מנחה שלשה לוגין לעשרון כפ' מתניתין בלישה לחדא מנחה שלשה לוגין לעשרון כפ' מתניתין אמר עולא מטה של טרבל מאי מטה של טרבל אמר רב יהודה עיזה דקורקסא [7] דדשו בה דשתאי אמר רב יוסף מאי קראה [8] הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים: **מתני'** [9] **נתערב קומצה בקומץ חבירתה במנחת כהנים במנחת כהן משיח במנחת נפקיס כשרה רבי יהודה אומר במנחת כהן משיח** [10] **במנחת נפקיס פסולה שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה** [11] **והן בולעות זו מזו. גמ'** [12] **תנן התם** [13] **דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב בין רואין אותו כאילו הוא מים** [14] **נתערב בדם בהמה** [15] **או בדם חיה רואין אותו כאילו הוא מים** [16] **רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו** [17] **ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדמו של פר מרובה מדמו של שעיר רבנן סברי כמאן**

ועצים דפשיטא ליה לתנא משל צבור מנלן. ול"ת ולילף ממנלח כלנעיל לחין להשיב מלנוזה ושמע ים לד מחד:

שזו בלילתה עבה. מנחת נפנה יד) [18] ולוג לעשרון כדלרבי' נפ' שמי מדות (לקמן פט.) [19] כלכתיב במלורע עני ועשרון סלת נלול בשמן למנחה ולוג שמן [20] [21] דמיימה ליה למנחה ולוג שמן למחצה מנחה לה יפחות מדבר שטעון לוג ומתי ניהו עשרון ומנחת נפקיס וכהן משיח שלשה לוגין לעשרון כדמפרש בקונט': **שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה**

והן בולעות זו מזו. מע"ג דקתני פסולה למחצה שחצה פסולות דמחייבין חטאת ואשם ומדקתני והן בולעות זו מזו ומיהו בבליעה חדא מיפסלי תרוייהו דכי בלע קומץ ממנחת נפקיס מיפסיל קומץ דהוה ליה ריבה שמנה ומיפסלא מנחת נפקיס דהוה ליה מיפר שמנה והא דקתני פסולה ולה קתני פסולות משום דכולה מתניתין בלישה לחדא מנחה שלשה לוגין לעשרון כדמפרש בקונט': **מאי בלילתה עבה וזו בלילתה רכה**

כי זכי להו רחמנא לישראל דאית להו לשבה לכהנים דלית להו לשבה לא זכי להו רחמנא קמ"ל ועצים דפשיטא ליה לתנא דמשל ציבור מנלן דתניא יכול האומר הרי עלי עולה יביא עצים מתוך ביתו כדרך שמביא נסכים מתוך ביתו ת"ל [1] על העצים אשר על האש אשר על המזבח מה מזבח משל ציבור אף עצים ואש משל ציבור דברי רבי אלעזר בר ר"ש רבי אלעזר בן הדיוט אומר [2] מה מזבח שלא נשתמש בו הדיוט אף [3] עצים ואש שלא נשתמש בהן הדיוט מאי ביניהו איכא בינייהו חדתי ועתיקי לא והכתיב [4] ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעולה והמוריגים וכלי הבקר לעצים הכא נמי בחדתי מאי [5] מוריגים אמר עולא מטה של טרבל מאי מטה של טרבל אמר רב יהודה עיזא דקורקסא [6] דדשו בה דשתאי אמר רב יוסף מאי קראה [7] הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים: **מתני'** [8] **נתערב קומצה בקומץ חבירתה במנחת כהנים במנחת כהן משיח במנחת נפקיס כשרה רבי יהודה אומר במנחת כהן משיח** [9] **במנחת נפקיס פסולה שזו בלילתה עבה וזו** [10] **בלילתה רכה** [11] **והן בולעות זו מזו. גמ'** [12] **תנן התם** [13] **דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב בין רואין אותו כאילו הוא מים** [14] **נתערב בדם בהמה או בדם חיה רואין אותו כאילו הוא מים** [15] **רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו** [16] **ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדמו של פר מרובה מדמו של שעיר רבנן סברי כמאן**

תורה אור השלם

1. וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַבְּתָרִים אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הַפָּדֶר עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא א ח

2. וַיֹּאמֶר אֲרַוְנָה אֶל דָּוִד יִקַּח וְיַעַל אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינָיו רְאֵה הַבָּקָר לְעֹלָה וְהַמֲּרֹגִים וּכְלֵי הַבָּקָר לָעֵצִים: שמואל ב כד כב

3. הִנֵּה שַׁמְתִּיךָ לְמוֹרֵג חָרִיץ חָדָשׁ בַּעַל פִּיפִיּוֹת תָּדוֹשׁ הָרִים וְתָדֹק וּגְבָעוֹת כַּמֹּץ תָּשִׂים:
ישעיהו מא טו

4. וְקָצָא אֶל הַמְּבוּכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי יָיְ וְכִפֶּר עָלָיו וְלִקַּח מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא טז יח

הגהות הב"ח

(ג) רש"י ד"ה לא יקטיר וכו' קומץ אלא ממנחה אחה ס"ל ותמ"ל מ"ש ותם וכו' המעורבת הס"ל ותמ"ל מ"ש לא עלמה ותיבת היא נמחק:

מוסף רש"י

מטה של טרבל. כן נקרא במסכת פרה (ובמדבר קסז:). עיזא דקורקסא. כמין עז של עץ ויש בו יתידות חדים, וגם עשוי מריעים מריעים ומוליכו ומביאו על הקרקעות של דיסה לאחר שנידוסה ומתחכין ועשוין מגן (שם) דף נגדול ועב מאוד וכתב ובגיליון בפנימית הרבה נזרחצו עמוקות מכוסות זו מזו, ובשיין בו מבוסה מעמיריין עליו הבהמות וחפניות נכנסו בדיים (ובמדבר נה:). **מאי קרא.** דסוף עמוי מריעים ומוכן לדוך ולדוך (ובמדבר שם). **למורג חרוץ.** בדוכ בפניות והן פיפיות תדוש הרים. **מלמע לישה עבדי ליה** (עבודה זרה כד:). **נתערב ביין.** שהוא מדום ואין מלמה ניכר בו (ובמדבר נה:). **רואין אותו יין כאילו הוא מים.** ולומיים שם היה דס שנתערב כאן ניכר כמיס הללו כשר לזריקה (ובמדבר שם). **או בדם חיה.** ממש לסממל מולין (חולין קיז) שם). **רואין אותו.** של מולין כלילו הוא מים ולומיין אותו לס היס לס הזמה ניכר כשר ולמ"ש שהמולין רבין עליו (ובמדבר שם). **רואין אותו.** לס הפפול כאילו הוא מים. שם היס לס הכשר ניכר כו כשר (חולין פז:). **אין דם מבטל דם.** למין במינו לה נבטל ולפילו ניפה למוך כלי גדול כשר לזריקה (ובמדבר שם וכעי"ז שם לה.). **מדם הפר ומדם השעיר.** ומן על קרנות ועו' וקפנר דמעורב פר ושעיר של יום הכפורים ניתד כשמוה על קרנות מזבח הפנימי, שהכר יהוע שדם הפר מרובה מדם השעיר ולפילו לפי מיקני לס השעיר ומהנית זיקיקו (תמורה ה:).

טעמא לא ימשוך [17] כמו ריבה שמנה ואין לפרש דמה דמיפסלן הכא לאו משום ריבה שמנה אלא משום מיפר שמנה לתדרכה לפי מה שמפרש [18] בגמ' גבי מרב שנתערב בבגוד לא מיפסלן אלא משום [19] ריבה שמנה: **והן בולעות זו מזו.** מין בשמינו מינו מהיב ליה בגמרא משום דממרי סלקן את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו שהקומץ קומץ מנחת נדבה ומנחת חוטא וקומץ מנחת כהנים [20] הא בעלי מהדדי ועוד תימה למאי דמסקינן מגזירה שוה דר' זירא לגיפא דר' יהודה ס"ל מנחת נפקיס וקומץ נמי לא ליבטלו זה את זה ומיהו הא לאו פיכחא היא דדוקא בקומץ שיירים אלא אפילו כל שהוא מן הקומץ ושיירים היכא שוה להקטירה הקטרה אבל מנחת נפקיס כולה כלי ואין כאן קומץ ושיירים: **אם** יש בו **מראית דם בשר.** לא בלחמומין מעט ומכסבר אלא מלאית דם גמור קאמר למעוטי היכא דליכה מראיתו דהא דתם הפר מרובה על דמו של שעיר ממעע דאי לאו מטעם עולין לו משום מין במינו היה בטל מע"פ שאם היה דמו של פר מיס היה בו מראית דם שעיר קלת: **הדבר** יודע שדמו של **פר מרובה** [21] על דמו של **שעיר.** פי' והיה לו לדמו של שעיר לבטל בטל תימה לתיפכא הוה ליה למימרך לתמרין ביומא (לף נג.) [22] שעירא דם הפר דתם השעיר שנתערב במים תמרי' בפ' התערובות (זבחים עח.) ובפרק כיסוי הדם (חולין פז:) לא שנו אלא שנפלו מים לתוך דם אבל דם לתוך מים לחשון בטל והילכך אפי' דם הפר היה לו להבטל לחשון לחשון כדם השעיר ואפי' מאן דלית ליה לחשון לחשון בטל בפ' בתרא דמסכת ע"ז (לף ענ.). הכא מוהה משום דהוה ליה נרשה ונלחה ויש"ל דלא תמרינן לחשון לחשון בטל כשמערה בשפע הרבה ביחד כמו שמחלק בפרק בתרא דמסכת ע"ז (שם) בין חנית דנפיש עמודיה לנרועי קטן דלא נפיש עמודיה ואפילו הכי לית ליה לחשון לחשון בטל בחנית ביומא היה מודה דלא בטל [23]: **מכאן**

שהרי בטל את שמנה קומץ העבה דלא הוי מינו כדפי' וא"ת כיון שהוא מתבטל בקומץ העבה א"כ העבה [אמאי] פסולה משום קומץ [יתר] ושמשע דעיקר פסולה משום קומץ חני לה מדקתני נשרב קומצה וכן פ"ה והא בטיל ליה דפי' הר"מ דוודאי נהי דבטיל היינו דוקא לחסר את הרבה ממה שנפלט ממנה שהרי [בלע] העבה ובטלי הרבה אבל ודאי אינו בטל למיהוי כמאן דליתא כלל אלא כאשר הוא שדינן ליה והוי קומץ יתר והקטנרת בגמרא לא פירש כן כמו שכתוב בתוס' לקמן. תו"ח: יח) ומאי אין קומץ מבטל קומץ. גליון

ואומר ר"י דוודאי לא בלעי מיהו בטלי אהדדי אי לאו טעמא דר' זירא והקשה הר"מ לדברי ר' זירא רכה בעבה אמאי בטלה נאמר הקטרה בקומץ ונאמר הקטרה במנחת כהנים כלליל הקטר (ומהאי) [ר"ל דמהאי] טעמא לא בטלי מיהו מבלע בלעי ופסלה:

כח א מיי' פ"י מהלי' מיקודי מוסף הלכה ג ופ"ו הלכה ג:

כט ב מיי' פ"ו מהלי' פסולי המוקדשין הלכה כח:

ל ג ד מיי' פ"ב מהלכות פסולי"מ הלכה כה:

שיטה מקובצת

ב) דקורקסא דדיישא דשתאי:
ג) במנחת נסכים פסולה פי' הקומץ של מנחת ישראל לפי שבלע הקומץ ממנחת נסכים ורבה שמן דמנחת נסכים על הקומץ ומבטלו והוי מנחה שלא נקרבו קומצה ופסולה אבל מנחת נסכים כשרה דלא הוי כריבה שמנה כיון דשלא מדעת ערבו בטל וכמאן דליתא ע"כ בגירסא של רש"י כת"י: ד) והן בולעות כו' פי' רש"י הקומץ כו' ובגמ' פי' שיטה אחרת דבטל הוא לעולם כמאן דליתא וא"כ לא יפסל הקומץ דלא הוי ליה ריבה שמנה כיון דהשמן אשר יש בו ממנחת נסכים הוא בטל והוי כמאן דליתא ולפי זה לא יפסול כי אם מנחת נסכים לבד ולא הקומץ וניחא לפי זה דה תנני פסולה ולא פסולות ובספרים אחרים מצאתי וזה לשונו והן בולעות זו מזו הקומץ בולע ממנחת נסכים ורבה שמן דמנחת נסכים על הקומץ ומבטל ליה והוי ליה כמנחה שלא הקטיר קומצה ופסולה הנקמצת אבל מנחת נסכים כשרה ולא הוי כריבה שמנה כיון דשלא מדעת ערבן בטל לגבייה וכמאן דליתא וא"ת משמע דבמנחת כהנים ובקומץ חבירתה מודה ר"י דכשורות לפי שהן שוות ותימה מאי שנא מהא דאמרי' בגמרא גבי הא דמייתי תנן שתי מנחות כו' ופריך וכו' וי"ל כו' [עיין לקמן בתו"ח] מין במינו וכו' ור"י סבר מין במינו לא בטיל כדיליף מדם הפר ומדם השעיר: ז) נתערב בדם בהמה. וא"ת ס"ש בדם חיה [ולמה ליה למיתני או בדם חיה] וי"ל דלהודיעך כחו דר"י תניא: ס) או בדם חיה. חיה ממש. וי"א בדם בהמה שיצא ממנה בחייה כגון דם הקזה: ו) דשתאי ותיבת דישא נמחק: ו) יפה כתעזייר ותיבת כשרה נמחק: ס) נסכים דבמנחת: י) שמן ותיבות וליף חביתין מינה ליתא שמה: יא) אם יכול. שייך למתניתין שאחרי זאת: יב) זו בצבת זו של כלי זהו בצבת זו ונשאר מזו כדי קומץ שלא נתערב ומזו כדי קומץ כשרה ראם: יג) רואין את היין כאילו: יד) נדבה לוג: טו) מדות מדכתיב ואות כ' נמחק: טו) שמן דמייתר: יז) ריבה שמנה וקשה דאמרינן בגמרא גבי שתי מנחות שלא נקמצו כר' קא פריך כיון דקמיץ (ליה) [להו] מהדא אידך הוו (להו) [ליה] שיירים ולא מבטלי שיירים לבטלה והתם הוי בלילתן שוה ואינם יכולים לבלוע זו מזו וא"כ אמאי (ה"ל) [הוי"א] שיבטלו זו את זו והלא אמרינן הכא דאם בלילתן שוה לא מבטלי אהדדי ויש לומר דשאני התם משום דשירים וטבל הוי מין בשאינו מינו ומשום הכי מבטלין זה את זה אבל הכא דהוו מין במינו אם בלילתו שוה לא מבטלי זה את זה אבל היכא דאינם שוות דזו בלילתן עבה וזו בלילתן רכה הוי מין בשאינו מינו ובולע הקומץ מן המנחה וחסרה